

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrta leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnina z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje števil. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 15

V Ptuj v nedeljo dne 9. aprila 1911.

XII. letnik.

Slovenskemu ljudstvu!

Nesrečna politika neke sicer male in malenkostne skupine poslancev je dosegla nepričakovani cilj: državni zbor je razpuščen. Dve leti pred končano postavno dobo je torej ta prvi parlament splošne volilne pravice razbit. Vse velike nade, ki so jih stavili avstrijski narodi v to zbornico, so splavale po vodi in nič ni ostalo nje gojus in gnjev, jeza in nezadovoljnost...

Kdo je kriv? Državni zbor ni bil razpuščen zaradi kakšnega velikega nasprotja med vlado in večino poslancev. Ni bil razbit zaradi kakšnih velikih nasprotjujčih se gospodarskih interesov. Državni zbor je razbila mala in malenkostna skupina slovenskih ter čeških poslancev zgolj iz prenapetih političnih vzrokov. Večina v državni zbornici ni hotela, da bi se proti neki narodnosti strankarsko vladalo. Hotela je le, da stoji vlada in državna masinerija izven političnih strank, da se brez ozira na politiko reši velika gospodarska vprašanja. S tem pa omejena mala skupina slovenskih in čeških poslancev ni bila zadovoljna. Teh par tucatov prevzetnih možakov je hotelo, da se jim vsa zbornica pokori, da se vrže vse gospodarsko delo v stran in peča le z njihovimi političnimi zahtevami, da se napravi iz prvaških advokatov avstrijske ministre, da se denar davkoplačevalcev porabi za polomljena prvaška podjetja... In ker se zbornica ne nakanam ni pokorila, so jo slovensko-češki poslanci večkrat motili; zaradi njih je bila zbornica že prekinjena in zaključena; zdaj pa jo je morala vlada celo razpustiti...

Odkar so slovenski poslanci pričeli hoditi pota čeških radikalnih, veleizdajniških in protiaustrijskih rogoviležev, — napravili so slovenskemu ljudstvu škodo, velikansko škodo in le škodo. To je danes tako jasna resnica, da je ni potreba nikomur več dokazovati! Ljudstvo in tudi najbolj nezavedno ljudstvo pa čuti to škodo na svojem izstrašanem truplu, v lačnem pogledu svoje dece, v lastnem obupanju... Ali slovenski poslanci res ne vedo, kako trpi slovensko ljudstvo? Ali ne vidijo in ne slišijo, da gospodarstvo slovenskega ljudstva na vseh straneh nazaduje? Ej, slovenski poslanci niso gluhi in slepi in poznajo vso to ljudsko delo! Ali več jim je za svojo protiaustrijsko politiko, nego za gospodarsko življenje ljudstva. Tisoči in tisoči naj v lakoti umirajo, samo da se smejo slovenski poslanci s Čehi bratiti in o trializmu sanjariti... Zato se slovenski poslanci ne sramujejo političnega zločina, da so državni zbor razbili.

Posledice tega dejstva bodejo velikanske. Ljudstvo je zastonj prosilo in čakalo, — gospodarske zahteve kmetov in obrtnikov so zopet pozabljene, delavstvu se zopet ni dalo potrebnih socialnih postav, deželne in državne finance so zmedene, trgovstvo in industrija čakata zamajn na nove prometne zveze, vsa predela v zbornici so vržena v staro zelezje, in vlada se smeji s § 14 v roki... Kriv pa so slovenski in češki poslanci!

Slovensko klerikalni poslanci — važnejši od njih so poleg dr. Šušteršiča še dr. Benkovič, dr. Verstovšek, dr. Korošec, Pišek, Roščar in Grafenauer — se zanašajo seveda na nevednost svojih volilcev. Dobro vedo, da jih bodejo njih pobožne ovčice zopet izvolile. Le zaradi „lepšega“ so izdali ti možaki nekako poslanico „slovenskemu ljudstvu“, katero so z debelimi črkami v svojih listih objavili. V tej svoji izjavi postavljajo slovenski poslanci resnico na glavo in hočejo kričeča dejstva z donečimi frazami prikriti. Kmetje! Priporočamo vam najresneje, da to izjavo temeljito prečitete. Potem bodeite z nami vprašali: kaj so ti bahati prvaški poslanci slovenskemu ljudstvu domu prinesli? In odgovorili bodeite z nami: Nič in stokrat nič! Niti trohnice gospodarskega dela niso slovenski poslanci naredili! Nič niso prinesli domu, kakor — prazne besede! In s temi praznimi besedami hočejo zdaj javnost krmiti! Tako pravijo, da danes cela država slovensko ljudstvo pozna, da se ga boji, da ga vpoštevata in da so to prvaški poslanci napravili. Res žalostno je, ako reprezentujejo slovensko ljudstvo duševni reveži a la Pišek, politikujoči duhovniški hujšaki a la dr. Korošec, zasramovalci svoje domovine a la Grafenauer in ednaki. Kaj si morajo drugi narodi od Slovencev misliti, ko taki ljudje kot naši zastopniki kričijo? Oj da, javnost pozna danes po zaslugi prvaških poslancev slovensko ljudstvo, — pozna je kot v bogo, izmozgano, od lastnih voditeljev izstrašano in od lastnih prvakov prodano ljudstvo! V svoji izjavi se zahvaljujejo slovenski poslanci tudi Hrvatom in Čehom. Slovensko ljudstvo pa noče imeti s hrvatskimi in češkimi poslanci ničesar opraviti. Slovensko ljudstvo je dobro avstrijskega mišljenja in ne mara ne za jugoslovanske ne za češke veleizdajske načrte...

In slovensko ljudstvo še tudi prav dobro, da je sam cesar Franc Jožef I. z ostrimi besedami že večkrat obsodil prvaško slovensko politiko. Proti temu ne pomaga nobena „poslanica“ in naj bode s še tako medenimi besedami spisana...

Tako stopamo torej zopet v volilni boj. Kmetje, delavci in obrtniki! Tudi „Štajerčeva“ napredna stranka se bode volitev zopet udeležila. Kje in kako bodeimo nastopali, kateri bodejo naši kandidati, vse to bodeimo v pravem času naznanili. Naš program pa ostane isti. Vedno smo ednakega mišljenja in ednakega prepričanja. Vse naše nastopanje se da izraziti z eno besedo: skupno delo nemškega in slovenskega ljudstva za boljšo gospodarsko bodočnost! In naše geslo ostane tudi staro: kmet za kmeta!

Pričakujemo torej volilni boj z resno voljo, storiti svojo dolžnost. Pripravljajte se, somišljeniki, kajti časa je malo in dela veliko!

Današnja številka ima zopet 4 strane priloge in šteje torej skupaj 12 strani ter več slik.

Politični pregled.

Državni zbor je torej res razpuščen in nove volitve se bodejo že junija meseca vršile. Zadnje volitve so bile 14. odnosno 31. maja 1907. Volilno pravico je imelo takrat 5.540.738 državljanov; 84,4% teh volilcev se je volitve tudi udeležilo. Pri zadnjih volitvah so dobili Nemci 1.775.554 glasov, Čehi 1.075.547, Poljaki 658.668, Rusini 596.091, Slovenci 161.196, Italijani 123.853, Hrvati 81.275 in Rumuni 51.422 glasov. Izvoljenih je bilo 516 poslancev, s: 231 Nemcev (85 naprednih, 96 klerikalnih, 49 socialistov itd.), 80 Poljakov, 107 Čehov, 33 Rusinov, 24 Slovencev, 13 Hrvatov in 19 Srbov, 19 Italijanov in 6 Rumunov. V narodnostnem oziru pač nove volitve ne bodejo mnogo spremenile. Volilni boj se je že po vsej državi pričel. Ker sta komaj dva meseca do volitev, bode boj jako živahen.

Nove volitve v državni zbor se bodejo vršile dne 13. junija; potrebne ožje volitve pa teden pozneje, to je dne 20. junija. Za Dalmacijo in Galicijo veljajo posebne določbe in se bode dneve razpisa volitev šele izvedelo.

§ 14. Vlada je zdaj seveda zopet v položaju, da vlada z zloglasnim § 14, sramotnim ostankom absolutističnih časov. Govori se, da bode vlada s § 14 odredila devetmesečni proračunski provizorij. Finančnemu ministru pa se bode dalo dovoljenje, da napravi dolga za 76 milijonov, s katerim bode poplačal del državnega dolga in izrednih izdatkov za vojaštvo ter morarico. Tako gremo torej zopet prav lepim časom nasproti... Obstrukcionistom, torej tudi gostobesednim slovenskim poslancem se imamo v prvi vrsti zahvaliti, da živimo zdaj kakor — v Rusiji. Pravzaprav so v Rusiji zdaj celo na boljšem!

Prvi „dreadnought“. Dne 24. junija izpuste v morje prvo avstrijsko velikansko vojno barko (dreadnought). Graditi so jo pričeli pred okroglo enim letom. Ime tega parnika je „Viribus unitis“. Topovi bodo 13,7 m dolgi in tehtali 54.000 kil. Vsaka krogla iz teh kanonov tehta 450 kil.

Ogrske razmere. Višji župan Cranoz je uvedel proti notarjem v Zsombokretu in Tiranu preiskavo; predpisavala sta ljudem višje davke, nego to postava določa; denar pa sta po madžaronski šegi vtaknila v svoj žep. — Po vsem Ogrskem hočejo vse mestne policije podžaviti. Na državno policijo se je po mnenju vlade bolj zanesti nego na ono Košutovcev.

Srbski rogovileži v Dalmaciji so pričeli vedno odkriteje nastopati. Tudi Hrvati so se jim deloma pridružili. V Dubrovniku je zdaj 200 Srbov in Hrvatov zaradi žaljenja avstrijskih oblasti v preiskavi. Čuje se, da so nekateri v Dubrovniku se nahajajoči srbski podaniki prizadeti. Policija je napravila hišno preiskavo pri srbskemu oficirju Jovanoviću in pri srbskemu sodniku Mihajloviću. Istotako se v Zadru vršijo hišne preiskave.

Škandal na Hrvatskem. Radikalni Srbi na Hrvatskem hočejo zopet hujšakojči list izdajati. Denar pa so baje na ta način dobili, da so za „veleizdajalce“ podpore nabirali in jih obdržali. Balkanske šege!